

Husitství

Příčiny

- církvi silná, světská moc ji neovládá, pronikla do každé vesničky
- kněží nemají požadovanou úroveň ani morální ani vzdělání

od 1139 *celibát*, ten je však *často* porušován

- nárůst majetků církve – za Lucemburků vlastnila třetinu veškeré půdy
- *desátky, odpustky* – vyhlášeny byzantským papežem, který potřeboval finanční prostředky na boj s druhým papežem
- kupčení s církevními úřady, kumulace funkcí
- objevují se kritici, reformátoři: „církev se má vrátit do čistoty, má pečovat jen o duchovní stránku věřících“
- hnutí na UK: nová zbožnost, „devotio moderna“: církev má jen napomáhat věřícím, ti si mají najít sami cestu k bohu, za Karla IV. příchod **Konrada Waldhausera** (řeholník, augustinián), kritizoval faráře, že mají ze své práce byznys, vystupuje proti svatokupectví
- spousta následovníků, třeba **Jan Milíč z Kroměříže**: značnou část majetku rozdál chudým, ze zbytku vybudoval Novopražskou kapli, vychovává nové kazatele
- ostatní popuzeni, stěžují si u byzantského papeže, musí odjet na obhajobu do Avignonu, umírá
- další následovníci: **Matěj z Janova**, významný teolog, mistr UK, působil i na Sorboně, kritizoval poměry v církvi, požaduje svobodu slova kazatelů

1414 **Jakoubek ze Stříbra**, univerzitní mistr, jako kazatel zavádí přijímání pod obojí, ostatní se potom přidávají

- laik **Tomáš Štítný ze Štítného**, nemá vzdělání, ale kritizoval církev a usiloval o mravní nápravu
- **Jeroným Pražský**, vypravil se do Kostnice hájit Jana Husa, neúspěšně, protože rok po něm byl též upálen; mistr na 4 univerzitách, studoval na Oxfordu
- ovlivňování **Johnem Wycliffem**, profesor Oxfordské univerzity, přeložil bibli do angličtiny, sepsal nejrůznější spisy, kterými se inspirovali ostatní, „náprava je možná pouze světskou mocí“ = s pomocí panovníka

Dekret kutnohorský

- na Karlově univerzitě studovali zahraniční studenti a působili zahraniční profesori
- 4 základní národy: český, bavorský, polský, saský; český v menšině (jen 2/5)
- Hus využil situace, že Václav IV. potřeboval jeho pomoc, který inicioval svolání Pisánského koncilu – zástupci z KU tam měli jít

1409 vydání dekretu Václavem IV., došlo k počestění univerzity, Češi mají tři hlasy a ostatní národnosti jen jeden

- cizinci však odchází (většinou do nově vznikající univerzity v Lipsku), univerzita ztrácí prestiž

Mistr Jan Hus

- vyučoval na Karlově univerzitě, 1401–2 děkanem artistické fakulty

1402 kázal v Betlémské kapli

1410 papež vydává nařízení, že se může kázat jen ve farních zařízeních, to nesplňuje Betlémská kaple, tehdejší pražský arcibiskup (Zbyněk Zajíc z Hazmbarka) tedy zakazuje kázání v této kapli, též přikázal spálit Wycleffovy spisy

1412 Pisánský papež **Jan XXIII.** vydává bulu o nařízení prodávání odpustků, proti ní Hus neprotestuje, ostatní si stěžují a zesměšňují prodej odpustků

→ Václav IV. pro výstrahu tři účastníky protestů popravil, otřes v kritizující komunitě, ale Hus dále pokračuje v kázání

– později však Hus odpustky kritizuje, je dán do *klatby*, nad Prahou vyhlášen *interdikt* = zákaz provádění církevních obřadů, proto odchází na venkov

– pobývá na Kozím hrádku (u Sezimova Ústí), později na Krakovci (u Rakovníka)

– díly: Knížky o svatokupectví, Dcera (jak mají dívky žít v souladu s bohem), Postila, O církvi (hlavou církve je Kristus, nikoliv papež), Výklad Věry

– zavádí *nabodeníčka*

1414 – 18 KOSTNICKÝ KONCIL, musel prokázat svoji nevinu, byl však odsouzen k smrti

6.7.1415 upálen, popel sypán do Rýnu, aby neměl hrob, kam mohou stoupenci chodit

– jako reakce na jeho upálení *Stížný list české šlechty*, kde proti tomu protestují